Staidéar Gnó

An staidéar gnó (fir)	Sampla	Míniú ar an riail ghramadaí
An tuiseal ainmneach / cuspóireach	Is maith liom **an staidéar gnó**.	Focal firinscneach sa chéad díochlaonadh is ea **staidéar**. Níl aon gá le séimhiú ná urú anseo, ach dá mbeadh, ní féidir ceachtar acu a úsáid le **st** ag tús focail.
An tuiseal tabharthach	Tá scrúdú againn **ar an staidéar gnó** inniu.	**Réamhfhocal + an + urú ar chonsan** (leis an, faoin, ón, ag an, roimh an + urú ar chonsan) **Réamhfhocal + an + gan aon rud roimh ghuta.**
	Tá scrúdú againn **ar an staidéar gnó** inniu.	**Réamhfhocal + an + séimhiú ar chonsan** (leis an, faoin, ón, ag an, roimh an + séimhiú ar chonsan) **Réamhfhocal + an + gan aon rud roimh ghuta**.
An tuiseal ginideach	Leabhar staidéar gnó Leabhair staidéar gnó	Ní gá **staidéar** a chur sa ghinideach i gceachtar den dá chás mar go bhfuil gnó ina dhiaidh.

EOCHAIRFHOCAIL DON STAIDÉAR GNÓ

A	
Acmhainn	Rud a chabhraíonn leat sprioc a bhaint amach. Bíonn acmhainní éagsúla ann, m.sh. acmhainní nádúrtha, acmhainní fisiciúla, acmhainní daonna.
Acmhainn nádúrtha	Acmhainn atá ar fáil ón nádúr, m.sh. **uisce, aer, gaoth**.
Amráta	Ráta pá le haghaidh am áirithe oibre, m.sh. **€10 san uair**.
Asbhaint -€	Suim airgid a thógtar ó do phá. Bíonn cineálacha éagsúla asbhaintí ann, mar a fheictear thíos.
Asbhaint reachtúil	Asbhaint a thógann an Stát, m.sh. **cáin ioncaim**.
Asbhaint shaorálach	Asbhaint a roghnaíonn an duine féin, m.sh. **árachas sláinte**.

B	
Brabús	Airgead a dhéanann duine trí earra nó seirbhís a dhíol, m.sh. an brabús a dhéanann duine trí cháćaí a dhéanamh ar €2 agus iad a dhíol ar €3.
Bréagbharainneacht	Margadh bréagach atá i gceist leis seo. Ar dtús, ceapann tú go bhfuil margadh maith á fháil agat, ach san iomlán ní fhaigheann tú luach do chuid airgid.
Buiséad	Plean ioncaim agus caiteachais don am atá le teacht. Ullmhaíonn teaghlaigh, gnólachtaí agus an rialtas buiséad.
Bunphá 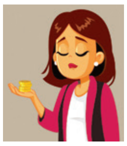	An pá a fhaigheann tú, gan aon bhónas ná íocaíocht bhreise curtha leis.
C	
Cáin	Airgead a thógann an rialtas chun seirbhísí a chur ar fáil don phobal.
Caiteachas	An t-airgead a chaitheann an duine aonair, gnólacht, nó an rialtas.
Caiteachas caipitiúil 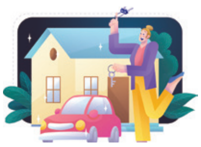	Airgead a chaitheann tú ar rudaí a mhaireann i bhfad, m.sh. **teach, carr**. Go minic, is rudaí móra fisiciúla iad.
Caiteachas neamhrialta 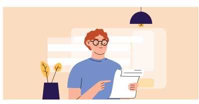	Caiteachas a tharlaíonn anois agus arís agus a bhíonn éagsúil i gcónaí, m.sh. **bille leictreachais a bhíonn éagsúil gach mí**.
Caiteachas rialta	Nuair a bhíonn an caiteachas céanna agat gach seachtain nó gach mí, m.sh. **morgáiste nó cíos**.
Cíos	Íocann tú cíos leis an tiarna talún mura bhfuil do theach féin agat..
Coigilteas	Airgead atá sábháilte nó curtha i dtaisce agat, m.sh. **airgead a fhaigheann tú do do bhreithlá**.

C (ar lean)	
An coimisiún	Céatadán (%) den bhrabús a fhaigheann daoine, a bhíonn ag obair ag díol earraí nó seirbhísí.
D	
Deischostas	An costas atá ar an dara rogha (an méid a chaillfidh tú amach air), má bhíonn ort rogha a dhéanamh, m.sh. má roghnaíonn tú d'obair bhaile a dhéanamh ní féidir leat an t-am sin a úsáid le féachaint ar an teilifís.
Duillín pá	An píosa páipéir a fhaigheann tú le do phá - a thaispeánann cé mhéad airgid atá tuillte agat agus cé mhéad cánach atá íoctha agat.
E	
Easnamh	Nuair atá an caiteachas níos mó ná an t-ioncam i mbuiséad, m.sh. **caiteachas > ioncam**.
F	
G/H	
I/ J/K	
Ioncam	Airgead a fhaigheann tú thar thréimhse faoi leith. Cineálacha ioncaim iad seo: **pá, sochar linbh, pinsean**.
Ioncam indiúscartha	An t-airgead atá fágtha nuair a thógtar na hasbhaintí go léir ó do phá.
Ioncam roghnaitheach	Ioncam atá fágtha tar éis na n-íocaíochtaí riachtanacha.
L	
Litearthacht airgeadais	Nuair a thuigeann tú cúrsaí airgid. Nuair atá tú stuama le hairgead agus nuair a chaitheann tú airgead go ciallmhar.
M	
Mian	Rud éigin ba mhaith leat, ach nach bhfuil riachtanach duit, m.sh. **seacláid**.
N	
O	

P/Q	
Pá comhlán	An pá iomlán a fhaigheann duine, gan aon asbhaint tógtha as.
Pinsin	Suim airgid a fhaigheann tú nuair atá tú aosta agus éirithe as obair ar bhonn lánaimseartha.
R	
Ragobair	Obair bhreise a dhéanann duine, tar éis 39 uair an chloig. Is minic a fhaigheann tú ráta éagsúil pá don obair seo.
Riachtanas	Rud atá ag teastáil le maireachtáil. Ní féidir leat maireachtáil gan é, m.sh. **aer, bia, uisce**.
S	
Sochar comhchineáil 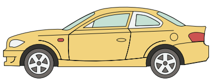	Earra nó seirbhís éigin, nach airgead é, a fhaigheann tú mar íocaíocht, m.sh. **carr comhlachta**.
Sochar linbh	Faigheann tuismitheoirí é seo ón Stát nuair atá páistí acu. Is suim airgid sheachtainiúil é.
T	
Tascráta	Ráta pá a fhaigheann tú nuair a dhéanann tú tasc éigin, m.sh. **€10 as gach 1000 nuachtán a dháileadh**.
Tobcheannach	Nuair a cheannaíonn tú earra nó seirbhís gan smaoineamh faoi, m.sh. téann tú isteach sa siopa le haghaidh bainne, agus tagann tú amach le mála mór milseán freisin.
Tuarastal	Airgead a fhaigheann tú nuair atá post buan agat. Is suim airgid bhliantúil é, m.sh. **€35,000**.
U/V/W/X/Y/Z	

Téarma	Míniú